

Norsk psykologforening,
Fagetisk råd
Postboks 419 Sentrum
N-0103 OSLO

Klager

Innklaget

FER sak: 10/17K

Dato: 18.12.17

FAGETISK KLAGESAK 10/17K

Fagetisk råd i Norsk psykologforening (FER) mottok klagen 24.03.14 og sluttbehandlet klagen i sitt møte 15.12.17.

Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer:

Vedtak: *5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.*

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

Saksgang

- 13.03.17 FER mottok brev fra klager med klage på Psykologforeningens medlem PP.
- 24.04.17 FER vurderte henvendelsen i møte og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak.
- 25.04.17 Innklaget psykolog ble tilskrevet med anmodning om innen fire uker å redegjøre for klagen under henvisning til spesiell punkter i «Ethiske prinsipper for nordiske psykologer» (EPNP).
- 12.05.17 FER mottok redegjørelse fra innklagede psykolog.
- 15.05.17 Redegjørelsen ble sent til klager med anmodning om innen to uker å kommentere innklagedes redegjørelse.
- 16.10.17 FER sendte purring på kommentarer til klager
- 08.11.17 FER mottok kommentar fra klager.
- 09.11.17 Kommentar fra klager ble sendt innklagede psykolog med to ukers frist til å komme med sluttkommentarer.
- 04.10.17 FER mottok sluttkommentar fra innklagede psykolog.
- 04.12.17 Innklagedes sluttkommentarer ble sendt til klager til orientering.
- 15.12.17 FER sluttbehandlet saken.

Oppsummering av tilsendt dokumentasjon

i) Klagers brev til FER

I sitt første brev til FER viser klager til psykologens opptreden i rollen som sakkyndig i barnevernssak for Fylkesnemnda. Klager er et barne- og familiesenter i Bufetat der barna bodde i beredskapshjem. Klagebrevet er underskrevet av leder og avdelingsleder ved institusjonen.

Klager opplyser at barna hadde bodd ved senteret i vel ett år. Psykologen var tidligere oppnevnt som sakkyndig i sak etter barneloven der mor ble fradømt omsorgen til fordel for far. Senere mistet far omsorgen for barna og overførte omsorgen til mor. Etter dette er det reist sak for fylkesnemnda om omsorgsovertakelse av barna fra mor, og i den forbindelse var psykologen oppnevnt som sakkyndig.

I klagen opplyses det at kommunen som brakte saken inn for fylkesnemnda ikke hadde noen innspill til hvilke hensyn psykologen burde ta i utredningen, men de hadde tidligere, overfor klager, uttalt at kidnappingsfaren var stor. Klager opplyser for øvrig at psykologen ønsket å foreta deler av utredningen i mors hjemland der hun er bosatt med egne særkullsbarn og er etablert i et nytt forhold. Det var lagt opp til at beredskapsmor skulle reise sammen med barna. Dette ble avslått av klager. Grunnen var at barna fungerte svakt, samt at en ikke kunne stå inne for at barna og beredskapsmor skulle utsettes for en slik belastning. Plasseringen i beredskapshjem var også til behandling i fylkesnemnda og denne kunne kompliseres dersom det oppsto uenighet i utlandet.

Da utredningen kom i gang, oppholdt mor seg på et hotell i Norge. Psykologen ønsket at beredskapsmor skulle overlevere barna direkte til mor og at han selv skulle komme til hotellet senere. Dette ble avslått av klager. Tidspunktet var utenfor arbeidstid samt at det ikke var lagt opp til tilsyn under samværet. Psykologen foreslo da at han kunne møte beredskapsmor og selv ta barna med til mor. Klager avslo dette da psykologen var ukjent fra barna samt at barna i utgangspunktet hadde betydelige utviklingstraumer.

Psykologen opprettholdt kravet om at barna og mor skulle observeres i mors hjemland, og det ble besluttet at han og beredskapsmor skulle ta barna med dit et par dager. I den forbindelse hadde mor barna alene om natten. Morgenen etter var hun og barna forsvunnet. I klagen opplyses det at barna ennå ikke er lokalisert, men at saken er politianmeldt.

Avslutningsvis opplyses det at psykologen kun har vært i kontakt med beredskapsmor i forbindelse med henting og levering av barna, men ikke for å innhente informasjon om hvordan barna fungerer i beredskapshjemmet, eller for å gjøre samspillsobservasjoner e.l.

På bakgrunn av dette ba klager FER om å vurdere psykologens håndtering av saken opp mot prinsippene om kompetanse, dvs. om han har hatt den nødvendige kompetanse til å tilrettelegge utredningen for barn med særskilte behov. Videre hvorvidt psykologen har brutt EPNP når det gjelder å vurdere risiko og skade samt integritet/rollekonflikter.

ii) Relevante punkter i «Etiske prinsipper for nordiske psykologer» (EPNP)

FER vurderte henvendelsen fra klager i møte 24.04.17. Det fremgikk ikke av klagen hvilke forhold klager hadde i tankene når det gjaldt punkt II.4 Integritet, underpunkt rollekonflikt, og

FER valgte dermed ikke å åpne sak på dette punktet. FER vedtok imidlertid å utrede saken som en fagetisk klagesak med henvisning til følgende punkter i EPNP:

II.2 Kompetanse

Psykologen bestreber seg på å utvikle og opprettholde høy faglig kompetanse i sitt arbeide. Psykologen tilstreber bevissthet om sine faglige og menneskelige sterke og svake sider, slik at han/hun realistisk kan vurdere med hvilken kompetanse han/hun kan påta seg oppgaver. Psykologen påtar seg kun de oppgaver, tilbyr kun de tjenester og bruker kun de metoder han/hun er kvalifisert til gjennom utdanning, trening og erfaring.

Etisk bevissthet

En forutsetning for en høy faglig kompetanse er at psykologen er oppmerksom på de fagetiske prinsippene, og integrerer etiske vurderinger i sin profesjonelle praksis.

Kompetanse og kompetanseutvikling

Psykologen arbeider i overensstemmelse med vitenskapelige prinsipper og underbygget erfaring og ivaretar en kontinuerlig profesjonell utvikling. Psykologen skaffer seg kunnskap om den vitenskapelige og yrkesmessige utviklingen innenfor sitt arbeidsområde.

Metodebegrensninger

Psykologen er oppmerksom på de begrensningene som ligger i metoder og framgangsmåter og de begrensningene som ut fra dette må legges på de konklusjonene som kan trekkes.

Psykologen viser spesiell varsomhet når han/hun anvender metoder, hjelpemidler og teknikker som ennå befinner seg på utprøvningsstadiet og som ikke tilfredsstiller vanlige metodekrav, eller som psykologen ennå ikke behersker fullt ut.

Begrensninger i rammebetingelsene

Psykologen er oppmerksom på hvordan samfunnsmessige og arbeidsmessige betingelser kan fremme eller hemme hensiktsmessig bruk av hans/hennes kompetanse og metoder.

FER ba psykologen om å redegjøre for sine vurderinger og refleksjoner når det gjelder hvilken innflytelse rammebetingelsene hadde på anvendelse av hans kompetanse, samt begrunne og redegjøre for hvorfor det ikke ble tatt kontakt med barne- og familiesenteret og beredskapsmor når det gjelder utredningen av barna.

II.3 Ansvar

Psykologen er oppmerksom på det profesjonelle og vitenskapelige ansvaret han/hun har overfor sine klienter og overfor den organisasjon og det samfunn som han/hun lever og arbeider i.

Psykologen unngår å gjøre skade og er ansvarlig for sine handlinger. Han/hun forsikrer seg så langt det er mulig om at hans/hennes tjenester ikke misbrukes.

Ansvar

Psykologen tar selvstendig ansvar for kvaliteten og konsekvensene av sitt arbeid, men er samtidig klar over at han/hun av andre oppleves som representant for sin yrkesgruppe.

Håndtering av etiske dilemmaer

Psykologen erkjenner at fagetiske dilemmaer forekommer, og at det er psykologens ansvar å klargjøre slike dilemmaer og rådføre seg med kolleger og/eller den nasjonale foreningen og å informere relevante andre om de kravene som de etiske prinsippene stiller.

Under dette punktet ba FER psykologen om å redegjøre for hvilke opplysninger han hadde om faren for at mor ville bortføre barna, og i hvilken grad han vurderte, eller reflekterte over, dette da han besluttet å overlate tilsynet av barna til mor. Rådet ba også psykologen om å

reflektere over de etiske dilemmaene han så i situasjonen og redegjøre for om dette ble tatt opp og diskutert.

iii) Innklagedes redegjørelse.

Psykologen åpner sin redegjørelse med å konstatere at klagen kommer fra to ansatte ved barne- og familiesenteret som han hevder ikke har noen form for partsinteresse i saken. Han hevder videre at klagen baserer seg på uriktigheter «som i beste fall kan karakteriseres som misforståelser» og han opplyser at han har vurdert å melde de to klagerne inn til Fylkesmannen for at de har gitt bevisst uriktig informasjon. Han mener også at dersom barnevernspedagoger hadde hatt et tilsvarende organ som FER, så burde saken ha blitt behandlet der. Psykologen opplyser videre at også barneverntjenesten som har ansvaret for barna finner engasjementet til de to ansatte ved barne- og familiesenteret «utfordrende».

Psykologen går deretter over til å beskrive noen utvalgte forhold ved bakgrunn for og arbeidet i saken. Han opplyser at bakgrunnen for en ny sakkyndig utredning var at saken om omsorgsovertakelse var blitt stanset pga. at mors omsorgsevne ikke var tilstrekkelig utredet. Dette medførte at barna ble boende i beredskapshjem, «med den uavklarte situasjonen og de belastninger det innebar for dem». Rammene for samvær i forbindelse med utredningen ble utformet direkte med barneverntjenesten som hadde omsorgen for barna. Psykologen hadde også en løpende dialog med barneverntjenesten. Det var ikke noe krav om tilsyn fra barnevernets side, og de var heller ikke bekymret for at mor var alene med barna over tid. Ifølge psykologen var det ikke der deres bekymring for mors omsorgskompetanse lå. I kontakten ble det også vurdert om psykologen skulle reise til mors hjemland med barna. Psykologen vurderte det som optimalt om noen som barna hadde tillit til kunne bli med og det ble med bakgrunn i dette, rettet en henvendelse til klager om beredskapsmor kunne bli med. Dette ble avslått. Da samværet skulle komme i gang i Norge, ble det lagt opp til en serie med samvær. I den forbindelse ba psykologen beredskapsmor om å levere barna direkte til mor. Dette ble gjort med bakgrunn i at det ikke var vurdert som nødvendig å ha kontinuerlig tilsyn. Klager avsto dette med en begrunnelse om at de hadde forstått barneverntjenesten dit at det skulle være kontinuerlig tilsyn. Dette ble oppklart og klager ble, ifølge psykologen, instruert om at det ikke var noe vedtak om kontinuerlig tilsyn og at det heller ikke var noe behov for dette. Samværene ble gjennomført og bakgrunnen for at psykologen selv brakte barna til mor var at beredskapsmor ikke var komfortabel med å kjøre bil i et trafikkert bysentrum. Ifølge psykologen gjenkjente barna ham fra sist samvær og han vurderte de som så trygge at han tilbød seg å kjøre dem. Psykologen hevder videre at det ikke er riktig at beredskapsmor på noe tidspunkt uttrykte bekymring for denne ordningen.

Samværene i Norge inkluderte bl.a. et samvær med overnatting der mor var alene med barna. I denne fasen opplyser psykologen at han hadde en løpende dialog med beredskapsmor om eventuelle reaksjoner på samværet. Etter dette ble det besluttet at psykologen skulle observere mor og barna i mors hjemland for å se hvordan de fungerte sammen der, sammen med mors nye ektemann og to særkullsbarn. Grunnlaget for denne beslutningen var, ifølge psykologen, en grundig utspørring av beredskapsmor om barnas reaksjoner på samværet i Norge. Psykologen hevder at beredskapsmor rapporterte at hun hadde observert få forhold ved barna som ga grunn til bekymring; de fremsto som litt slitne, og et av barna ble bilsyk etter å ha spist mye sukker under et av samværene. Psykologen legger imidlertid til at begge barna strevde med overgangen til beredskapsmor og avviste henne en del. Ifølge psykologen registrerte beredskapsmor bare delvis dette.

Psykologen går deretter over til å svare på problemstillingene slik de er formulert i åpningsbrevet fra FER.

Når det gjelder punktet om kompetanse, skriver psykologen at «det er litt vanskelig å få tak i hva det siktes til her knyttet til rammebetingelsene». På generelt grunnlag anser han seg som å «definitivt være i besittelse av tilstrekkelig god kunnskap for å besvare det mandatet som her ble gitt (...)».

Psykologen avviser at beredskapsmor og barne- og familiesenteret ikke ble kontaktet i forbindelse med utredningen av barna. Han viser til at han har hatt en rekke, også lengre, telefonsamtaler med beredskapsmor, samtalt med henne i forbindelse med overlevering av barna og kjørt sammen med henne og barna til flyplassen. Han viser for øvrig til sitt inntrykk av beredskapsmor, som han oppfattet som svært tilbakeholden med å dele informasjon, motvillig til å svare på spørsmål og til å si hva hun tenkte, følte og mente. Psykologen mener at han brukte en god del tid på dette slik at hun skulle forstå bakgrunnen for hans spørsmål. Han antyder at beredskapsmor var kritisk til barnas samvær med mor og mener at hennes påvirkning på barna kunne være betydelig. Han uttaler at det derfor både var nødvendig å kartlegge og forsøke å arbeide med disse problemstillingene. På bakgrunn av dette finner han påstanden om at denne kontakten ikke skal ha funnet sted, underlig. Han fremsetter deretter en rekke hypoteser om hvorfor denne situasjonen har oppstått. Det kan, ifølge ham, være at beredskapsmor enten ikke evner å registrere omfanget av kontakten eller glemmer denne. I så fall impliserer dette en fungering som bekymrer psykologen. Dersom det er slik at beredskapsmor ikke formidler omfanget av kontakten til sin veileder ved barne- og familiesenteret, mener psykologen at dette tyder på en svikt i dette forholdet og er bekymringsfullt i og med at en skal «ivareta sårbare barn i en alvorlig situasjon». Som et tredje alternativ foreslår han at barne- og familiesenteret bevisst fordreier informasjonen fra beredskapsmor eller har unnlatt å innhente denne. Dette finner han bekymringsfullt da dette er «offentlige tjenestemenn som er satt til å forvalte en del av behandlingen for en av våre aller mest sårbare grupper».

Psykologen beskriver at han etter hvert fant nytteverdien av informasjonen fra beredskapsmor nokså lav. Han viser til at det ble brukt en del tid på dette i fylkesnemndas behandling og psykologen omtaler henne som «preget av sterke følelser og meninger om saken, barna og deres mor, i tillegg personlige forhold hos henne som fremsto som å ha preget henne sterkt, slik at hun fremsto som lite nyansert i sine betraktninger rundt barna, fremsto lite observant i sine observasjoner av dem, og å i liten grad være i kontakt med eget følelsesregister sammen med barna».

Årsaken til at psykologen ikke tok kontakt med klager var at de hadde hatt svært begrenset kontakt med barna og deres foreldre. De var derfor, etter hans vurdering, ikke noen primærkilde for informasjon og hadde heller ikke opplysninger som han ikke fikk bedre dekket gjennom kontakt med andre (beredskapsmor og barnevern).

Når det gjelder punkt II.3 Ansvar i EPNP understreker psykologen at han ikke satt på noen informasjon om bortførings- eller kidnappingsfare før reisen til mors hjemland. At det tidligere hadde vært vurdert kjente han ikke til. At klager påstår at de formidlet dette til ham, beskriver han som et «falsum, i beste fall en misforståelse». I etterkant av nemndsmøtet ble klagers synspunkter forelagt kommuneadvokaten og barneverntjenesten og barneverntjenesten presiserte da at de ikke hadde formidlet noen bortføringsfare til psykologen. Han leste, etter det han selv sier, dokumenter der dette var nevnt først i ettertid.

Psykologen har vurdert om han, på egen hånd, burde ha vurdert denne muligheten, men har kommet til at de kunne han ikke, da det ikke forelå noen indikasjoner på dette i samarbeidet med mor.

Psykologen går deretter inn på hva som var grunnlaget for vurderingen av å ville observere barna i mors hjemland. Han beskriver barna som sårbare pga. omsorgssvikt hos far, opplevelse av rus, flytting og tapsopplevelser. Hans vurdering av samværene var at dette var barn som på mange måter fungerte godt sammen med sin biologiske mor, «langt på vei friere enn de fremsto med beredskapsmor». Han mente også at en slik observasjon ville tilføre det sakkyndige arbeidet ekstra tyngde. Han fremhever videre at barna ønsket og var positiv til reisen til mors hjemland. Etter hans vurdering, har hverken beredskapsmor eller klager noe grunnlag for å vurdere disse forholdene.

I sine avsluttende kommentarer skriver psykologen at klagen til FER oppleves som vanskelig, da klagen «baserer seg på en del beviselig uriktigheter som lett kunne vært oppklart på forhånd (...)». Han anklager klager for ikke å ha gjort noe forsøk på dette, og spekulerer om dette er noe som skyldes måten han har omtalt klager og beredskapsmor på. Han utfordrer klager til å begrunne om klage til FER er en hensiktsmessig fremgangsmåte. Han bemerker at klagen også er sendt direkte til barnevernet som hadde omsorgen for barna og at de ønsker kopi av hans tilsvaret til saksmappen.

iv) Klagers kommentarer på innklagedes redegjørelse.

Som svar på redegjørelsen skriver klager først at brevet fra FER om kommentar til klagers redegjørelse ble sendt til feil person og beklager at det derfor har tatt tid før de kunne svare.

Klager har i utgangspunktet få kommentarer til klagers redegjørelse. De oppfatter imidlertid denne som «tendensiøs og med betydelig grad av anklager» mot dem og deres ansatte. De fastholder det som er formulert i den opprinnelige klagen. Når det gjelder hvorvidt barnevernet i kommunen hadde orientert psykologen om bortføringsfare eller om han kjente til dette, er det vanskelig for klager å gjøre rede for. De mener imidlertid at psykologen, pga. sakens karakter, burde ha vært kjent med dette.

Når det gjelder vurderingen av barna, tar klager til etterretning at de er uenig med psykologen. Kontakten med beredskapsmor var, etter klagers oppfatning, i første rekke knyttet til gjennomføring av samvær. Ut over dette søkte ikke psykologen egne samtaler med beredskapsmor eller konsulent som veiledet henne. På bakgrunn av det sakkyndige oppdraget og sakens alvorlighetsgrad, opplever klager dette fortsatt som «uforsvarlig».

v) Sluttkommentarer fra innklagede

I sine sluttkommentarer skriver innklagede psykolog at han «omsider» har mottatt klagers kommentarer. Han konstaterer også at det i all hovedsak ikke fremkommer noe nytt i klagers brev. Han hevder videre at han har tilbakevist klagers påstander i sin opprinnelige redegjørelse, og slår fast at klager ikke har svart på de spørsmål han stilte om deres fremgangsmåte (dvs. klagen til FER).

Psykologen kommenterer også klagers opplevelse av hans redegjørelse som tendensiøs og mener at det er uklart hva dette viser til så lenge påstandene ikke konkretiseres. Han karakteriserer klagers påstander som nettopp et eksempel på hva å ytre seg tendensiøst er, og ber klager holde seg til fakta slik at en kan få ryddet opp eventuelle misforståelser eller uklarheter.

Psykologen merker seg at klager i sine kommentarer skriver at de «vanskelig kan redegjøre for» i hvilken grad psykologen ble informert av barneverntjenesten om bortføringsfaren, og mener at dette står i sterk kontrast til påstandene i den opprinnelige klagen.

Når det gjelder vurderingen av barna, erkjenner psykologen at det er ulikheter i vurderingen mellom han og familiesenteret, og han poengterer i den forbindelse at klager hadde svært begrenset kjennskap til barna. Han oppgir at han selv har kjennskap til barna gjennom flere år, både fra denne saken og gjennom to foreldretvister der han har vært sakkyndig. Han viser også til at barneverntjenesten har kjent barna fra de ble født og at planleggingen og gjennomføringen av arbeidet foregikk i tett samarbeid med dem.

Psykologen kommenterer videre påstanden fra klager om utilstrekkelig og begrenset kommunikasjon med beredskapsmor. Han avviser at han kun snakket med henne i tilknytning til gjennomføring av samvær, henting og levering av barna. Han hevder at de var mer omfattende kontakt med beredskapsmor i disse situasjonene, og at gjennomføringen av samværet kun var en del av kontakten. Han bekrefter at kontakten skjedde via telefon, men at han opplevde å få tilfredsstillende svar. Han bemerker imidlertid også at beredskapsmor heller ikke ga uttrykk for at det var noe hun ville formidle. Ifølge psykologen fremkom det heller ikke noe mer da hun vitnet i fylkesnemnda. Han viser for øvrig til sitt tidligere svarbrev når det gjelder at han valgte å ikke ta kontakt med veileder på beredskapshjemmet.

Avslutningsvis skriver psykologen at han har knyttet en del kommentarer til selve prosessen. Han har opplevd klagen til FER som unødvendig og uheldig, noe som har blitt forsterket ved at behandlingen har dratt i langdrag. Psykologen bemerker til slutt at han håper på, og vil bidra til en bedre dialog ved «senere krysningpunkter». Han håper også på at klager vil gjøre det samme.

FERs vurdering og konklusjon

Psykologen gir i sin redegjørelse uttrykk for at det er vanskelig å forstå hva som menes med rammebetingelsene og mener at han på generelt grunnlag har tilstrekkelig god kunnskap for å besvare det sakkyndige mandatet. Han viser i den forbindelse også til at han har god kunnskap om den spesifikke familien fra tidligere sakkyndig arbeid (foreldretvister). Han viser også til at fylkesnemnda heller ikke hadde noen innvendinger, men at de la stor vekt på hans vurderinger.

FER har ikke stilt spørsmål ved psykologens generelle kompetanse til å ta på seg dette oppdraget, men mer om hvordan den har blitt anvendt gitt de rammebetingelser som har vært for arbeidet. Ut fra de beskrivelsene som er gitt om rammene for arbeidet, samvær med utgangspunkt i et hotell i Norge, reise til og samvær i mors hjemland samt motstand fra sentral samarbeidspartner om fremgangsmåten ved gjennomføring av samvær, anser imidlertid FER rammene for arbeidet for å være krevende. I tillegg hadde barna de siste årene hatt begrenset kontakt med sin mor. Psykologen synes i noen grad å ha tatt hensyn til dette. Han ba i utgangspunktet om at beredskapsmor (som kjente barna godt) skulle ha en sentral rolle ved gjennomføring av samværene, men da han møtte motstand på sine forslag til fremgangsmåte, synes ikke dette ikke lenger å ha blitt vurdert som like viktig. Det beskrives ingen observasjoner av barna i beredskapshjemmet eller under andre kjente betingelser, kun situasjoner forut for, under og etter samvær med mor. En utvidelse av observasjonsgrunnlaget

ville, etter FERs vurdering, gitt verdifull tilleggsinformasjon om barnas fungering og et bedre grunnlag for å vurdere barnas atferd sammen med mor. I stedet bruker psykologen hypoteser om svikt i beredskapsmors fungering som forklaringsprinsipp for barnas fungering, spesielt problematisk atferd hos barna. Psykologen presiserer at det ikke var noe krav om tilsyn og tolker dette som at det heller ikke var noe behov for tilsyn. I den forbindelse viser han til barneverntjenestens vurdering.

Ut fra det psykologen skriver i sin redegjørelse, synes han ensidig å ha vært opptatt av den positive gevinsten ved en observasjon i mors hjemland. Det er lite i hans redegjørelse og refleksjoner som tyder på om han har vurdert eventuelle negative sider ved dette. Psykologen skriver videre at han ikke kjenner til grunnlaget for familiesenterets avslag på de forslag han kom med. Slik FER ser det, ville det vært naturlig å undersøke nærmere med familiesenteret og beredskapsmor hva deres motstand og bekymringer faktisk besto i, og ta dette med i planleggingen av det videre arbeidet. Dette kunne han gjort både direkte og indirekte via barneverntjenesten.

Når det gjelder punktet om manglende kontakt med beredskapsmor og familiesenteret, så avviser psykologen dette. Han viser til at han har hatt lengre telefonsamtaler med beredskapsmor, kjørt sammen med henne til flyplassen da de reiste til mors hjemland samt hatt korte samtaler henne forut for og etter samværene med mor. Dersom formålet var å gi beredskapsmor anledning til å legge frem sine observasjoner og synspunkter på en systematisk måte, fremstår ikke dette som tilfredsstillende. Flere av situasjonene fremstår som uklare, har andre hovedhensikter og barna var dels til stede. Når det gjelder kontakten med familiesenteret valgte psykologen ikke å ta kontakt med dem og begrunner dette med at veileder her hadde hatt lite direkte kontakt med barna. Slik han vurderte det, kunne han få samme informasjon fra beredskapsmor eller via barneverntjenesten. Denne påstanden er svakt underbygget, i og med at familiesenteret også hadde en veiledningsfunksjon overfor beredskapsmor. Psykologen ser også ut til å skifte standpunkt fra at beredskapsmor var en viktig informant og trygghetsfigur for barna, til at hun hadde lite å komme med og påvirket barna negativt. Heller ikke denne vurderingen synes godt underbygget. Psykologen argumenterer med at han selv kunne være en trygg figur for barna ved levering og henting. Han viser i den forbindelse til at han ved to tidligere anledninger har vært inne som sakkyndig i forbindelse med foreldretvist om bosted og samvær. Dette er vanskelig for FER å vurdere konkret i og med at barnas alder ikke er oppgitt. I klagers kommentarer uttales det imidlertid at barna var svært små da psykologen observerte dem tidligere. Uansett er det viktig at psykologer ikke forveksler eget kjennskap til barna med barnas kjennskap til psykologen.

I sin videre refleksjon stiller psykologen opp en rekke «hypoteser» om hvorfor klager hevder at han ikke har hatt kontakt med beredskapsmor. Slik FER vurderer det, er dette ikke en korrekt gjengivelse av klagen. Det som etterlyses er samspillsobservasjoner i beredskapshjemmet og samtaler for å motta informasjon om deres vurdering. «Hypotesene» som psykologen fremsetter er også svært spekulative og forklaringsprinsippene som fremsettes er svikt hos beredskapsmor, problemer i veiledningsrelasjonen eller at familiesenteret bevisst holder informasjon tilbake. Ingen av disse hypotesene fremstår som rimelige begrunnet.

Etter FERs vurdering har ikke psykologen tatt tilstrekkelig hensyn til rammebetingelsene for sitt arbeid og slik brutt EPNP.

Psykologen ble, under punktet om Ansvar, bedt om å redegjøre for den informasjonen han hadde om borførforsfaren og i hvilken grad han reflekterte over dette da han overlot tilsynet

av barna til mor. I tillegg ble han bedt om å reflektere over de etiske dilemmaene han så i situasjonen. Psykologen hevder at han ikke hadde kjennskap til noen bortføringsfare forut for det sakkyndige arbeidet. Dette har også barneverntjenesten bekreftet i møte med kommuneadvokaten. Klagers påstander er ifølge psykologen «et falsum». Så langt FER kan lese ut fra klagen, påstår klager kun at barneverntjenesten overfor dem hadde opplyst at bortføringsfaren var stor og at det skulle være tilsyn under samvær. De hadde, etter det FER forstår, ikke mottatt annen informasjon i forbindelse med det sakkyndige arbeidet. Psykologen viser til at han kun har fått kjennskap til bortføringsfaren i ettertid. Han har også etterpå gjennomgått dokumenter hos barneverntjenesten der bortføringsfaren er nevnt. Dersom han hadde søkt mer informasjon om bakgrunnen for klagers holdninger ville han kunne fått kjennskap til dette. Han ville da fått et langt bedre grunnlag for sine vurderinger. Slik sett henger dette punktet også sammen med hans vurderinger av hvor omfattende samarbeidet med klager burde være.

Psykologen viser i sin redegjørelse også til at barna ville reise til mors hjemland samt at de nå fungerer greit. Disse argumentene kan ikke, etter FERs oppfatning, brukes til begrunne de vurderinger som ble gjort. Slik FER vurderer det, har ikke psykologen opptrådt tilstrekkelig aktsomt i denne saken, og han kunne gjennom relativt enkle tiltak ha hatt større kontroll og kunne ha redusert risikoen for at bortføring skjedde. FER vurderer at psykologen dermed har brutt EPNP punkt II.3 Ansvar.

Den fagetiske klageprosessen har som sitt viktigste formål å bidra til at den innklagede psykologen kan foreta en fagetisk refleksjon over de punktene som FER påpeker i psykologens arbeid og eventuelt endre sin praksis slik at denne er i overensstemmelse med EPNP. Det er ønskelig at denne prosessen kan vise at klager er respektert.

Bortsett fra avslutningen i sluttkommentaren inneholder psykologens svarbrev lite refleksjon som viser evne til å se sitt arbeid fra klagers perspektiv. I stedet beskriver psykologen ulike måter han kan forfølge deres klage på og avviser totalt klagers opplevelse av hendelsesforløpet. Under dekke av å kritisere prosessen går han langt i å mistenkeliggjøre klagers motiver og handlemåte, og han forklarer også egne utfordringer i arbeidet ved å gi negative karakteristikker av sentrale aktører (beredskapsmor). FER opplever tonen i redegjørelsen og sluttkommentaren som uheldig, og selv om dette ikke var en del av det opprinnelige klagegrunnlaget, er FER svært kritisk til denne måten å møte en fagetisk klage på. Rådet opplever ikke at psykologen bidrar i særlig grad til gjensidig forståelse, men tvert imot fremstår som unødvendig konflikt drivende. Selv om dette ikke var en del av det opprinnelige klagegrunnlaget vurderer FER at klager med dette bryter med EPNP punkt II.2 Respekt for personens rettighet og verdighet, respekt.

Vedtak: *5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.*

Dette brevet er å regne som kollegial veiledning.

Vedtaket fattet av Fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens Ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jamfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i Fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med Fagetisk råd sin konklusjon og øvrige

dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening
Svanhild Mellingen, leder

for leder, Tove Beate Pedersen, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret i Psykologforeningen, v/president Tor Levin Hofgaard